Ч. 93. Чернівці, субота дня 19. (31.) серпня 1895. Рочник XI

БУКОВИНА

Передплата
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Рескрипт о вимірі справедливости в справах карних.

Управитель міністерства справедливости др. Краль видав слідуючий рескрипт о вимірі справедливости в справах карних о переступки. Рескрипт той відносить ся головно до президиї висшого Суду краєвого у Відни. але єго уділено також президиям иньших висших Судів:

„Природне стремлене кождого судиї — сказано в рескрипті — стремлене до викритя правди, не стрічає ся нїгде в цїлім обємі виміру справедливости з такими трудностями, як при вимірі справедливости в справах карних. Вимоги, які мусять бути ставлені функціонарям, котрим повірено ту задачу, що-до їх знаня правничого, досьвіду з житя і прикмет характеру, суть длятого точні і великі. Тому вже від давна признано хибним погляд, мов би в порівнаню з иньшими задачами виміру справедливости, задача судиї карного була побічною або взагалї низшою. Там де ходить о честь, о свободу і право маєткове горожан держави, вимір справедливости повинен бути репрезентований лиш такими органами, котрі не лиш здають собі справу з поваги і доносимости високої своєї задачі, але мають також індивідуальні услівя того рода, що можуть відповісти своїй задачі зовсїм без докору. Знаменита діяльність деяких судиїв карних причинила ся до того, що репрезентовані ними обовязки урядові тїшать ся заслуженим признанєм як у їх фахових товаришів так і у всїх кругах людности.

Обставина, що суть всїлякі інстанциї, до котрих треба звертати ся з доходженєм свого права, не нарушує зовсїм важности форм переступку і було би хибним, приписувати урядови міряючому справедливість в справах карних, о провини, меньшу доносимість. Оцїнка нарушень права після їх значіня єсть взагалї лиш взглядна То, що судиї може видавати ся меньше важним або взагалї без значіня, може бути як раз для відносин дотичної особи рішаючим, а в случаю, коли-б було хибно оцїнене, могло би нераз мати з причини свого симптоматичного характеру вплив на цїле мнїнє публичне.

Роблю отже лиш по мисли міністра справедливости Ґлязера, коли кладу як найбільшу вагу на добрий вимір справедливости в справах о переступи, бо як то він сказав в своїм рескрипті з падолиста 1873 р. о приміненю процедури карної: „Як-раз на тім поли ходить о особи, котрі би можна здержати на дорозї ведучій до злочину, і о переступленя закона, котрих неувзгляднене підкопує в лїпших кругах людности так необхідно і часто так тяжко оскорблене пошанованє для права, а заразом навичку до безвзглядного пiдданя ся постановам закона“.

Не думаю тут з поодиноких, добачених денеде хиб висновувати загальні внесеня, заразом єсьм переконаний, що прикре вражінє, які хиби викликують, знаходять найсильнїйший відгомін як-раз серед фахових товаришів того, котрий зробив похибку. Я готов пояснити многі з тих похибок перетяженєм працею. Однакож не можу їх тим оправдати і длятого уважаю за річ конечну звернути на них увагу. Думаю, що можна сподївати ся якоїсь поправи відносин, наколи начальник суду буде добре познакомлений з особистими прикметами підвластного єму персоналу судового і коли тим персоналом буде відповідно послугувати ся. Розпоряджене міністерства справедливости з дня 14. лютого 1888 р., вказало вже, що невідповідною

---

7)

ПИТОМЕЦЬ.

Новеля

В. ЩУРАТА.

(Конець.)

V.

— Що тобі, Орисю? Чого ти плачеш? — спитав другого дня рано по виїздї Дубовича о. Черміньский, побачивши, що донька втирає перед ним слези.

— Нїчого, — сказала Орися і вийшла до кухнї.

— Що ви баби робите? — звернув ся о. Черміньский сердитий вже до жінки.

— А чого ти сердиш ся? Хиба ми тут що винні? По що дитину силуєш, коли вона єго не хоче? Не пійду — каже — за него, хоч, що хочете, кажіть! Зразу єго висьміяли: то сякий то такий, а тепер хвалять, щоб лиш намовити. Не пійду і не пійду.

— Коли не хоче, то я єї не силую. Я лиш сказав їй: може надумаєш ся ще, то не треба квапити ся з відмовою.

— Але вона жалує ся, що ти гнївний на неї.

— Ба як тут не гнївати ся! Дурна вона, чи може лиш з мене дурня робить? Коли він з нею говорив, мене не було при тім; могла-ж єму сказати на розум: так або нї, а не відкликати ся на мене.

— Несьмілива, бачиш... Вона здає ся, не відповіла єму навіть нїчого, лиш втїкла з сальону.

— А чого-ж потім ще обоє на прохід потягли ся? Я їх там знаю?

— Тай я не знаю. Галю!

— Чи ви мене, мамцю, кличете? — спитала Галя з кухнї.

— Тебе. Де Орися?

— В спіжарни.

— Що вона там робить? Ти не говорила з нею?

— Говорила щось, але мало.

— Що-ж вона за хімери пускає?

— Я не знаю.

— А де Юзя? — спитав о. Черміньский.

— Коло неї.

— Поклич єї сюди.

— Добре, зараз.

— Ходи-но, щось тебе спитаю, Юзю. Ходи близше.

— Що, вуйцю?

— Що Ориси? Ти не знаєш?

— А що? Плаче в спіжарни.

— Та на кого? На свій розум?

— Каже, що не пійде за Дубовича.

— Або єї хто силує?

— Каже, що Дубович має за тиждень приїхати знову.

— То що з того.

— Нїчого. Він — каже — на поріг, а вона до ліжка і не встане так довго, як довго він в хатї буде.

— Овва! — сказав о. Черміньский, та се „овва“ якось так мимохіть випало єму з уст. Він дуже любив всї свої дїти, а Орисю найбільше, — вона була єго улюблена пестїйка, єго „пшеничка“. Він вже побоював ся о неї, тому й вийшов за нею до спіжарнї.

— Орисю, фе; хто то видїв плакати? Ще й до спіжарнї забрала ся, — перестудить ся, а потім буде менї пхинькати. Ходи до покою.

О. Черміньский пійшов наперед, а Орися за ним.

— Що тобі в голову набило ся, що ми тебе силуємо виходити за Дубовича? Хто тебе силував?

— А по що ви робите єму якісь надії? За чим єму сюди ще раз приїздити?

— Орисю, сину, розваж лиш добре! Чи міг я інакше поступити?

— Ви могли єму відразу сказати: нї і конець!

— Я не міг сего сказати, а ти могла. Не треба було єго посилати до мене. Я не знав, що за мова там між вами була. Сказав, що говорив з тобою, а що, я єго не питав. Гадав, що ти пристала, коли до мене єго відсилаєш. Впрочім і я сказав лиш: якось то може буде.

— Нинї ви знали вже, що се не може бути.

— Я думав, що ти ще розважиш, інакше надумаєш ся.

— Інакше надумаю ся?... розважу?... На те не треба розваги, стрілити дурницю.

— Цить, цить, чого ти так дуже їжиш ся.

— Я не їжу ся, а кажу те, що правда.

— Чим же він тобі так не сподобав ся?

есть річию послугувати ся авскультантами до сповнюваня уряду судиї карного в справах о переступки і піднесло, що відповідає то більше докладности і повазї виміру справедливости, наколи до сповненя обовязків судиї карного уживають ся сили більше вже вправні.

Однакож не кождому вже урядникови еудовому, котрий переступив згадану ранґу, можна спокійно повірити уряд судиї карного. В дійстности може богато з них віддати цінні услуги судовій практиці цивільній, підчас коли в судівництві карнім можуть они показати ся недостаточно приготовленими або часто навіть майже просто безрадними.

То само відносить ся ще в більшій мірі до судиї маючого діло з апеляциєю. Сенат апеляцийний повинен своїм складом давати поруку, що хибні пониманя першого судиї будуть знесені і що виступить він або в спосіб лагіднійший, або острійший, скоро лиш при розслідженю предметової сути діла покаже ся, що занедбано відповідного засудженя і укараня виновника, або не унято даного переступку яко характеристичного обяву суспільного з'явища, противлячого ся врodженому людности почутю права або порядку. Позаяк рішенє того сенату есть остаточне і звичайно не дає ся вже направити, то длятого одвічальність есть тим більша.

Подібно як суспільність має право жадати, щоби всякого рода нарушенє права було ие лиш строго але й з як найбільшою точностию осуджене, так і загально признаний намір законодателя домагає ся, щоби примінене норм відповідало їх цїли. З того виходить для властий судових обовязок, щоби через відповідний вибір урядників судових до сповнюваня тих задач забезпечив осягненє тої цїли. Прошу отже хвальну президию, щоби впливала в повисшім напрямі і зазначую, що з охотою підопру евентуальні бажаня, змагаючі до відповідного помноженя персоналу судового, особливо же призначеного до виміру справедливости в справах карних.

Si tacuisses....

Нам приходить ся вдруге займати ся орґаном бар. Мустаци Bukowinaer Post. Коли жид-редактор сеї ґазети промовив в справі обсадженя митрополичого престола на Буковинї і для румунїзаторских цїлий перекрутив правду, говорячи що православна церков на Буковинї була первістно волоска, то ми на таку неправду відповіли доказами з історії, доказами, перед котрими розпадає ся вся румунїзаторска бляґа в нїчо. Коли-ж історня говорить виразно против тверджень румунїзаторских, по що-ж дальше ставити безуспішний упір? Так нї, по приміру своїх покровителїв, котрі в соймі на справедливі жаданя руских послів відповідали так, що пізнати було їх походженє від римских заточників-розбишак, тепер і жид-редактор Buk. Post відповідає зухвало, в спосіб нечемний, як єму властиво й личить. Хоч знає і він і єго покровителї, що пустили в сьвіт неправду, то не хочуть до того признати ся і пишуть дальше своє.

В числї 271-ім писала Buk. Post, що 1) православна церков на Буковинї була первістно волоска, 2) що питомцї духовної семинариї в Чернівцях вчать ся всїх трех краєвих мов докладно. Ми в числї 90-ім доказали неправдивість тих тверджень на підставі історичних даних, іменно, що Волохи завандрувавши на славяньску (руску) землю і заставши тут (на Буковинї) розвинену славяньску культуру і славяньский гр. прав. обряд, приняли той же обряд від сильнїйшого, культурнїйшого елементу". Що-ж до другого твердженя Buk. Post, іменно що питомцї прав. духовної семинариї вчать ся всїх трех краєвих мов докладно, отже й руської мови — то сим разом румуньский редактор не міг дальше крутити, не міг в виду наведених у нашій ґазетї доводів писати дальше неправду і спасає ся тут бігством, значить він мовчить про се. Qui tacet, consentire videtur.

Але що на однім місци не міг сказати, то написав на другім у „відповідь" на наші доводи речі, про котрі ми зовсїм не говорили. Іменно розводить ся Buk. Post над тим, що первістно Волохи були римо католиками, потім своїй релїґії стали невірними і приняли православіє. Ми сего зовсїм не перечили і не перечимо, лише писали, що Волохи приняли православіє від Славян, котрі вже в часї завандрованя Волохів на Буковину (в другій половинї XIV віку) були православними. З того виходить чей же досить ясно, що первістно на Буковинї православна церков не могла бути волоска. Сего Buk. Post не може перечити і за те хоч тїшить ся тим, що церковні книги не були тодї руські, а славяньскі. З того хоче Buk. Post заключати, що коли вже православна церков не була первістно волоска, то нехай же не буде руска, а лише славяньска! Ми скажемо на се, що й сегодня церковні книги православних Русинів на Буковинї суть написані в церковно-славяньскій мові, а не в рускій, але з сего ще не виходить, що нема православних Русинів на Буковинї, хоч би сего й як бажала румунїзаторска кліка. Buk. Post дармо тїшила ся, коли думала, що тим зробить Русинам ущерб. Православні Русини придержують ся дальше церковно-славяньских церковних книг, а Волохи нехай мають собі й волоскі, чи які там хочуть. Але чи сяк чи так, першими православними християнами на Буковинї не були Волохи!

Що-до часів окупациї Буковини Австриєю 1775 р., то й тодї православні Русини становили більшість. Се доказує письмо ґенерала Енценберґа, на котре ми вже попередного разу покликали ся. Buk. Post хоче зі слів Енценберґ „und ich werde nicht irren, so ich sage, dass aus denen existierenden beiläufig 23.000-Familien schwerlich 6000 wahre Moldauer Familien sich vorfinden werden" заключати, що Енценберґ таки помилив ся. Нехай би навіть так — хоч ми сего признати не можемо — то чей же Енценберґ не міг о дуже богато помилити ся; значить: далеко переважну часть православного населеня на Буковинї становили тодї Русини! Се доказує також наведена нами проґрама радовецкого епископа-Волоха Дозітея, але про се Buk. Post не споминає — бо се їй не в лад. Коли-ж прав. Русини переважали, то чи могла прав. церков на Буковинї хоч тодї мати характер волоский? Відповідь чей же не трудна: ніяк!

Сему не вадить зовсїм справозданє Енценберґа з дня 11-го лютого 1783, де він для новозаснованих шкіл жадає учителїв-Волохів. Тут на Буковинї він учителїв не міг найти, бо їх не було; а прийшовши сам з Семигороду і знаючи, що там є нарід більше розвинений, інтелїґенция волоска більш просьвічена — що-ж є природнїйшого, як що він зажадав учителїв-Волохів з Семигорода?! З иньших країв австрийских не міг спровадити учителїв, бо ті були би Нїмцї або Поляки, котрі, до того ще латиньского обряду, не були-б нї крихту зрозуміли звичаїв і обичаїв буковиньских. Надто міг Енценберґ надїятись, що бук. населенє (по части волоске) не віднесе ся з недовірєм до учителїв-Волохів з поблизького Семигороду.

Такою самою тактикою послугував ся Енценберґ і в справах релїґійно-моральних і жадав для просьвіщеня православних сьвящеників і населеня на Буковинї унїятских (!) сьвящеників-Волохів, бо чей же з Росиї не міг замовити православних сьвящеників-просьвітителїв! Тут не може бути й бесїди о тім, що мов то Енценберґ признав свій блуд з року 1781; значить мов то він пересьвідчив ся, що Волохи становлять більшість бук. населеня — так думати може лише шовініст з румунїзаторскою льоґікою.

З доси наведеного виходить: Buk. Post написала в ч. 271 неправду, коли твердила, що православна церков на Буковинї була первістно волоска та що питомцї духовної семинариї в Чернівцях вчать ся всїх трех краєвих мов докладно і що о румунїзациї руского народу нема й бесїди; так само написала Buk. Post в ч. 274 неправду, що мов то Енценберґ зажадав учителїв-Волохів, бо пересьвідчив ся, що таки Волохи а не Русини становлять більшість буковиньского населеня. Чи в виду сего не було-б лїпше, коли-б Buk. Post була хоч вже по першій своїй статї в ч. 271 кликнула до себе: „Si tacuisses...", а не кидала сю пословицю нам, щоб ми їй доказали тепер вдруге сьвідоме ширенє неправди!? Неправдою анї Buk. Post анї єї покровителї не убють прав Русинів, забезпечених їм австрийскою конституциєю.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 30. серпня 1895. р.

Перенесенє. Галицка Рада шкільна краєва перенесла суплентів д-ра Гр. Величка з Дрогобича до руської ґімназиї в Перемишли, а Івана Мануляка з IV. ґімназиї у Львові до Коломиї.

— Чим? І ви ще питаєте?

— Питаю, бо не знаю.

— То я вам потім скажу.

— Що-ж тобі шкодить сказати тепер? Вийди Галю на хвильку.

Галя і Юзя вийшли з покою, лишаючи тілько Юлька і паню Чермінську, котрі підчас тої цїлої сповіди нї словечком не озивали ся. Панї Чермінська і Юлько знали вже все від Орисї; мати держала сторону доньки, Юлькови було все байдужне.

— Ну, тепер вже можеш говорити, — сказав о. Чермінський.

— Скоро він ще раз приїде, то я або з хати втїкаю, або кладу ся до ліжка! З яким він чолом може подивити ся на мене?! То цїлий час надскакував коло Галї і коло Галї, а доперва тодї, коли побачив, що Галя має вже нареченого, він до мене звернув ся. І то ще як? Так відразу — просто з моста!

— Я в тім не бачу ще нїчого злого.

— Нїчого злого?!... То так само виглядає, як коли-б єму наставив хто полумисок з печенею; він пустить ся до одного кусника, а єму скажуть: не беріть того, пане Дубович, бо то сама кість, і він бере другий, перший — лїпший; як не Галя то Орися. Така й симпатия єго; де не посїй, там зогниє, — і Орися розплакала ся.

— Тихо, Орисю, тихо, — почала вговорювати єї мати.

— Нехай менї татко й золоті гори обіцюють, я за него не пійду.

Батько приступив до доньки і поцїлував єї в голову.

— Орисю, — почав він, — я-ж тобі не ворог...

— То напишіть зараз до єго вуйка, щоб він не приїздив більше!

— І напишу.

— Зараз напишете?

— Зараз.

— Оттак буде найлїпше, — сказала панї Чермінська, а сама аж відітхнула лекше.

— А я все таки кажу, що Дубович не злий хлописко, — сказав о. Чермінський. — Що трохи нетактовний, то не єго вина; сидїв над книжкою весь час в семинарицьких мурах, не мав де й такту набратись.

— То най би був „шкартував", як другі, — цїлком поважно замітив на те Юлько.

Рух передвиборчий в Галичині. В богородчаньскім бажають кандидатури начальника суду Мих. Кульчицкого; против него стане певно посол Алексій Барабаш, а з польскої сторони — як кажуть — маршалок ради пов. п. Шелиньский. В станіславівскім повіті против п. Гурика стає селянин Винничук. В Гусятинщині ставлять ґр. Ґолуховского. В Жовківщині против д-ра Короля стає Тадей Старжиньский. В бобрецкім кандидує маршалок пов. Вит. Незабитовский; доси був послом Кулачковский. В Монастириских з меншої посілости кандидує Артур Цілецкий.

Зміна властителя. Маєтність Пробабин в городеньскім повіті купив від Саламона Найберґера ґр. Витовт Воляньский.

З буковиньскої краєвої ради шкілрної. На засіданю дня 21-го с. м. позволено на отворене приватної жидівскої народної школи в Садаґурі і засноване приватного інститута в Чернівцях; дійстний ґімназияльний учитель в Радівцях, др. Ледерер, одержав титул професора; Давид Мадерер іменований суплентом при гр. пр. реальній школї в Чернівцях. Іменовано: учителя Василя Станескула в Стульпіканах надучителем тамже; дійстними учителями Евгена Жуковского в Чункові, Альбіна Петрачека в Самушині, Николу Ботезата в Хилишенах, Юрія Брацияну в Ілїшештах, Лазара Фльорчука в Воронци, Омеляна Кукелку в Старих Мамаївцях; тимчасовими учителями в Корлаті Николая Кожокара, в Нисших Пертештах Василя Клїпу. Признано пятилїтні додатки: директорови сучавскої ґімназиї Стефанови Драчиньскому четвертий, учителеви в Малім Кучурові Василю Радомскому перший, учителеви в Неґостині Ентихиєви Штрішкови перший, учителеви Вікторови Івасюкови в Луці другий і учит. Ілї Піцулови другий. Вкінци позволено на перенесене учительки при серетскій школї дівочій Вікториї Василович на иньшу посаду і залагоджено меньше важні справи.

Університет львівский мав минувшого курсу загалом 1413 слухателїв — на богословію 310, на правах 906, на медицині 68, а на фільозофії 129. З загального числа 1413 слухателїв було: народности рускої 406 — (з того 223 на богословію, 139 на правах, 16 на медецині, 28 на фільозофії), а народности польскої 1002 (з того 87 на богословію, 762 на правах, 52 на медицині, 101 на фільозофії, і народности німецкої 5 (всї на правах). Після віроісповіданя було: 417 гвеко-кат. (отже між ними 11 перекинчиків на Поляків), 696 римо-кат., 11 протестантів, 1 гр.-правосл. обряду, і 281 жидів (з котрих 236 було на правах, 23 на медицині і 22 на фільозофії.

Холєра в Галичині. Wiener Abendpost доносить: Дня 23. с. м. заслабло в Тернополи кілька людий, а лїкарі сконстатували азийску холєру. Заряджено всяку можливу осторожність против розширеня холєри. Від сего часу зайшли в Терноли два нові випадки слабости. До N. W. Tagblatt подають, що 24-го с. м. захорувало в Тернополи на холєру 5 осіб, а 3 померли. — Також в Збаражи померла одна особа на холєру перенесену з Росиї.

Задержанє урядової тайни. По приміру ре скрипту ґр. Кільмансеґа видав і бурмістер міста Черновець до всїх орґанів маґістрату обіжник, в котрім наказує їм під строгими карами задержуванє урядової тайни В обіжнику підносить ся з наганою факт, що о подіях в маґістратї довідує ся публика скорше, як президия маґістрату. Також заборонив бурмістр поліциї зле обходити ся з арештантами.

Нові староства в Галичині. Як ґр. Кільмансеґ заявив в радї державній, правительство наміряє побільшити число староств взагалї. В Галичині мають утворити ся староства в Подґужу і Стрижові.

Нещасний випадок. Ме донесли в телеґрамі в послїднім числї про нещасний припадок князя Ернеста Рогана в Еґенберґ коло Градця. З віденьских ґазет довідуємо ся, що князь хотїв свого пса привязати, щоби потім піти на лови, а при тім зігнув ся і шарпнув нехотячи за курок своєї дубельтівки, так що вистріл розчерепив єму голову і він сейчас помер. Князь Ернст був братом пануючого князя Аляйна Рогана.

„Дім і Школа“, місячник педаґоґічний, посьвячений справам домашного і публичного вихованя молодїжи та справам народного шкільництва — буде виходити в Перемишлянах під редакциєю Павла Кирчова, учителя при 5-кл. школї. Найважнїйшу вагу буде місячник той класти на психольоґію, фізіольоґію і гіґієну, а при тім на найважнїйші методи теперішного вихованя. Зовсім окремий відділ буде присьвячений розвоєви язика у дїтий, теплий кутик визначений також на всякі прояви дотепів, химер та підступів дїточих; вкінци буде місячник старати ся запізнати читачів своїх з змістом поважнїйших публїкаций иньших народів, які дотикати-муть справ вихованя, науки і шкільництва, а не меньше буде подавати бібліоґрафічні вісти цікавійших праць.

Що робити, аби збіже не загріло ся? Лучає ся, і то часто, що в наслїдок довгої слоти треба звозити вогке збіже до стодоли. Се потягає за собою великі страти, позаяк вогке збіже загріває ся, а вкінци плїсніє і стухлїє. Щоби сему зарадити, подає один господар просте не коштовне средство, якого уживає ся в Анґлії. Бере ся два міхи наповнені сїчкою або половою, уставляє ся в двох місцях не подалеки від себе і укладає ся довкола них збіже верствами, як звичайно. Дійшовши до висоти рівно з міхами, підносить ся міхи висше а збіже укладає ся дальше і так поступає ся, доки не наложить ся аж під верх стодоли. Таким способом робить ся межи зложеним збіжем два отвори для продуву, котрими уходить пара з вогкого збіжа, та збіже осушує ся.

Епідемічна блювота панує в Шипинци, Лужанах і Дубівцях, кіцманьского повіту, у дїтий. Богато дїтий при тім померло.

Замах на зелїзничий потяг. В ночи з 21-го на 22-го с. м. підложено на шляху Львів-Белз на шини бальки, обтяжені камінями. Потяг надїхав, але перетяв бальки і зав з їх поломаних аж до слїдуючої стациї. Жандармериї удало ся вислїдити злочинців, суть то селянин Павло Горячий з Рускої Рави, швець Іван Микилович і Яків Калїциньский з Жовкви.

Убийство. Якийсь селянин при дорозї коло Луки, в кіцманьскім повітї, почув немилу воню і зняйшов в гущавині убитого селянина, Гната Антонюка. Жандармерия арештовала жінку і доньку Гната, а они признали ся, що в сварцї ударили Гната так нещасливо пральнею по головї, що его убили. Щоби не викрито убийства, они его сховали в гущавинї.

Новий віз. Найсьвіжшою новиною на улицях Льондона есть триколовий віз, збудований подібно як біциклї, що вправляє ся в рух без коний, лише при помочи людских ніг. Новий віз має з переду вигідне сиджинє на дві особи, а ззаду для візника, котрий ногами порушає віз. Віз їздить дуже скоро, а що ним дуже легко правити, то на улицях нема майже нещастних випадків.

Огнетревалу скринку винайшов недавно Варшавянин Теодор Ґіль. До недавна уважано каси огнетревалі т. зв. вертгаймівскі зовсїм безпечними від огню, однакож огнї виказали, що цїлком певними они не є. Инакше, кажуть, при новім винайденю Ґіля. Скринка его видержує найсильнїйшу полумінь. Проби переведені в Варшаві на зелїзници, де скринку вложено до огню з температурою до 1200°, а відтак до огню з низшою температурою, але на час цїлої години — виказали, що всїлякі сховані в скринцї папери і банкноти зістались ненарушеними, наче-б зовсїм не були в огни. З сею скринкою роблено недавно проби на виставі будовельній в Одесї. На площи вистави, в присутности членів коміте ту і численно зібраної публики, розложено огонь і сторожа огнева розжарювала его майже три чверти години так сильно, що спекота не дозволяла приблизити ся до огню близше, як на кілька стіп. Уставлену в серединї полумени скринку витягнено по 45 мінутах і пересьвідчено ся, що не лише всї зложені в нїй папери, банкноти і дорогоцїнности нїчого не потерпіли, але навіть не розтопив ся ляк на кувертах. Винахідник звернув ся вже до департаменту торговлї і промислу о видане єму патенту.

Новий шпорт. Два студенти унїверситету в Нансі (у Франциї) заложили ся, що дорогу з того міста до Парижа відбудуть на руках. По черзї кождий з них буде через пів години іти ступаючи на руках, підчас коли товариш буде єму тримати ноги до гори. Та прогулька має тревати 20 днїв.

Лїтоґрафічний камінь — як проповідають німецькі наукові часописи — стратить вже небавом своє значінє, а заступить его алюмінїюм. При помочи алюмінїєвих плит одержує ся найлїпше і найчистїйше викінчені друкарскі відбитки в красцї чорній і иньшій. Прикмети алюмінїюм полягають на его дешевости і легкости. Коли алюмінїєва плита 96 центим. широка і 1·25 метра довга важить півтора кільоґрама, то камінь таких самих розмірів важить 200 кільоґрамів. Алюмінїюм, відповідно до виробу плит приготовлене, продає ся по 6 зр. за кільоґрам, між тим як лїтоґрафічний камінь такого самого обему коштує 240 зр. Крім того лїтоґрафія богато зискала би на введеню в ужите алюмінїюм, бо тодї можна би друкувати при помочи валків, що о много приспішило би роботу.

Робота листоносів. Щоби зміряти, кілько то кроків робить листонос щоденно, уживано в Німеччинї осібного інструменту. В однім тижни припадало на день, в котрім було дуже богато роботи, 53.660 кроків, а на найлекший день 46.895 кроків, значить листонос робить пересїчно денно 52.000 кроків, т. є. 5 і пів німецких миль. Коли зважить ся, що велика часть тих 5 до 6 миль денних припадає на ходженю по сходах і горбах, то треба признати, що служба листоносів не належить до найлекших.

ТЕЛЄҐРАМИ „БУКОВИНИ“.

Будїєвичі, 30. серпня. Окрашене міста покінчене і все виглядає прекрасно. Цїсарский двір буде поміщений в епископскій палатї, де для особистого ужитку цїсаря приготовлено другий поверх; для цїлого цїсарского двору приготовлено 35 комнат. Вчера прибули сюди 18 тисяч вояків ріжнородної збруї. Приплив чужих надзвичайно великий. (До Будїєвич прибуде цїсар на маневри).

Царгород, 30. серпня. Султан телеґрафував до турецких посольств в Парижи і Петербурзї і скаржив ся на становище Анґлії в справі вірменьских реформ і просив о приятельскі прислуги Франциї і Росиї, щоби то становище Анґлії змінило ся. Відповіди суть для Туреччини некористні.

Берлин, 30. серпня. До Berliner Tagblatt доносять з Софії: Положенє дуже критичне. Цїла опозиция є дуже обурена; запевняють, що зміна змусить наступити ще перед отворенєм собранія. Князь не чує ся безпечним.

Впв. передплатників просимо о вирівнанє залеглостий. За пять місяців, відколи розходить ся розширена „Буковина“, дали ми доказ, що наша часопись заслугує на підпору Русинів. Численні признаня,

які ми за той час дістали, суть, думаємо висказом ширшого загалу. Без помочи рускої суспільности не можливий дальший розвій „Буковини“. Ми не хочемо зазнати на собі наслідків рускої неточности так, як зазнали їх иньші рускі часописи; тому просимо о вирівнане залеглостий і заповідаємо, що в інтересї справи народної і часописи ми не згодимо ся на таке толєроване неточности передплатників, яке у Русинів війшло в звичай. Адміністрация „Буковини“ дасть впв. передплатникам всякі можливі полекші у сплатї належитости, але підтримувати несолїдність не думає.

Передплатників, котрі в доручуваню „Буковини“ добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просимо се зараз подавати нам до відомости. Реклямация бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 30. серпня 1895.

	Львів.				Чернівцї.			
Пшениця . .	від	7.—	до	8.80	від	6.75	до	7.25
Жито	„	6.—	„	6.25	„	5.75	„	6.—
Ячмінь . . .	„	.	„	5.75	„	5.75	„	6.—
Овес	„	6.—	„	6.50	„	5.50	„	5.75
Ріпак	„	9.25	„	9.50	„	.—	„	.—
Горох	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Вика	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Льнянка . . .	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Біб	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Бобик	„	5.—	„	5.40	„	.—	„	.—
Гречка . . .	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Конюшина черв.	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Конюшина біла	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Конюш. шведск.	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Кмин	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Аниж	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Кукуруза . .	„	.—	„	.—	„	6.50	„	7.—

Хміль —.— до —.— злр. за кільо у Львові, оковита за 10.000 лїтрів 14.25--14.75.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чопа.